

รายงานส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง คู่มือการบำรุงรักษารถยนต์ซึ่งเป็นทรัพย์สิน
ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสวนสาธารณะ
โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (กรณีศึกษาฝ่ายซ่อมบำรุง)

จัดทำโดย นางรุ่งนภา ตันติมาลา

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

สำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสิ่งแวดล้อม

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม

หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๓๘

สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

๑. **หัวข้อ** คู่มือการบำรุงรักษารถยนต์ซึ่งเป็นทรัพย์สินของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสวนสาธารณะโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (กรณีศึกษาฝ่ายซ่อมบำรุง)

๒. ความสำคัญของการศึกษา / ที่มาของการนำเสนอ

ด้วยฝ่ายซ่อมบำรุง เป็นฝ่ายที่ตั้งขึ้นตามโครงสร้างใหม่ของสำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร มีหน้าที่ในการตรวจสอบ บำรุงรักษา ซ่อมแซม แก้ไข ปรับปรุง เครื่องจักรกล ยานพาหนะ เครื่องมือ อุปกรณ์ ที่เป็นทรัพย์สินที่อยู่ตามหน่วยงานต่าง ๆ ของสำนักงานสวนสาธารณะ ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานอยู่ตลอดเวลา และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของสำนักงานสวนสาธารณะ เพื่อเพิ่มความพึงพอใจในการให้บริการแก่ประชาชนและเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีแก่กรุงเทพมหานคร หน่วยงานในสำนักงานสวนสาธารณะ ประกอบด้วย

๑. ฝ่ายบริหารงานทั่วไป
๒. กลุ่มงานวิชาการสวน
๓. กลุ่มงานออกแบบสวน
๔. กลุ่มงานขยายพันธุ์ไม้
๕. ฝ่ายปลูกบำรุงรักษา
๖. ส่วนสวนสาธารณะ ๑
๗. ส่วนสวนสาธารณะ ๒
๘. ฝ่ายซ่อมบำรุง

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานของฝ่ายซ่อมบำรุง เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สามารถดำเนินการบำรุงรักษา ซ่อมแซม แก้ไข ทันตามกำหนดเวลา จึงมีความจำเป็นต้องมีคู่มือเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนซ่อมแซมและบำรุงรักษายานพาหนะ ซึ่งเป็นทรัพย์สินของสำนักงานสวนสาธารณะ ซึ่งฝ่ายซ่อมบำรุง มีหน้าที่ในการตรวจเช็คสภาพหรือหาสาเหตุเบื้องต้น ก่อนที่จะดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อนำยานพาหนะส่งเข้าซ่อมที่กองโรงงานช่างกล เพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงยานพาหนะในแต่ละครั้ง เพื่อให้ทรัพย์สินของสำนักงานสวนสาธารณะมีประสิทธิภาพและมีอายุการใช้งานที่นาน และเพื่อเป็นการบำรุงรักษาเชิงป้องกัน ซึ่งการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ทำให้เกิดสภาพการทำงานแบบทุกสถานที่และทุกเวลา

๓. วัตถุประสงค์

เพื่อให้หน่วยงานมีการจัดทำข้อมูลประวัติยานพาหนะให้มีความถูกต้องเพื่อใช้ในการวางแผนซ่อมแซมและบำรุงรักษาต่อไป เพื่อสนับสนุนในการซ่อมบำรุงเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ ผู้ใช้รถยนต์ต่างๆ นำไปปฏิบัติก่อนที่จะเกิดความเสียหาย ให้สามารถ เข้าใจ และใช้ประโยชน์เพื่อขอรับบริการบริการที่ตรงต่อการบริการต่อไป และเพื่อให้สามารถ

ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีให้เหมาะสมกับงานโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพและค่าใช้จ่าย ข้อมูลที่ได้มีความถูกต้องและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อหน่วยงานและองค์กร

๔. เป้าหมาย

จัดทำคู่มือการบำรุงรักษายานพาหนะ เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความถูกต้องและมีความรวดเร็วในการค้นหา เป็นการทำงานที่ไร้เงื่อนไขของเวลาและสถานที่ ทำให้ขยายขอบเขตการทำงานไปทุกหนทุกแห่งและดำเนินการได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง เพื่อให้ยานพาหนะใช้งานได้อย่างปลอดภัยมีประสิทธิภาพ ระยะเวลาในการดำเนินการประมาณ ๑๘๐ วัน

๕. แนวคิด/หลักการที่ใช้ในการศึกษา

ปัจจัยในการเพิ่มประสิทธิภาพในการบำรุงรักษายานพาหนะภายในสำนักงานสวนสาธารณะที่ฝ่ายซ่อมบำรุงรับผิดชอบ

๕.๑ โดยนำหลักการใช้ SWOT Analysis มาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัดต่างๆ ที่มีผลต่อความสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพในการบำรุงรักษายานพาหนะของฝ่ายซ่อมบำรุง สำนักงานสวนสาธารณะ และการทำคู่มือการบำรุงรักษารถยนต์ซึ่งเป็นทรัพย์สินของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสวนสาธารณะโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (กรณีศึกษาฝ่ายซ่อมบำรุง) โดยมีหลักดังนี้

SWOT Analysis เป็นการวิเคราะห์สภาพหน่วยงานองค์กร หรือหน่วยงานในปัจจุบัน เพื่อค้นหาจุดแข็งจุดเด่น จุดด้อย หรือสิ่งทีอาจเป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินงานสู่สภาพที่ต้องการในอนาคต SWOT เป็นตัวย่อที่มีความหมายดังนี้ Strengths - จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบ Weaknesses - จุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบ Opportunities - โอกาสที่จะดำเนินการได้ Threats - อุปสรรค ข้อจำกัด หรือปัจจัยที่คุกคามการดำเนินงานของหน่วยงาน หลักการสำคัญของ SWOT ก็คือการวิเคราะห์โดยการสำรวจจากสภาพการณ์ ๒ ด้าน คือสภาพการณ์ภายในและสภาพการณ์ภายนอก ดังนั้นการวิเคราะห์ SWOT จึงเรียกได้ว่าเป็น การวิเคราะห์สภาพการณ์ (Situation Analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน เพื่อให้รู้ตนเอง (รู้เรา) รู้จัก สภาพแวดล้อม (รู้เขา) ชัดเจน และวิเคราะห์โอกาส อุปสรรค การวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ทั้งภายนอกและ ภายในหน่วยงาน ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารของหน่วยงานทราบถึงการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในหน่วยงาน ทั้งสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้วและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต รวมทั้งผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ที่มีต่อองค์กรธุรกิจ จุดแข็ง จุดอ่อน และความสามารถด้านต่างๆ ที่หน่วยงานมีอยู่ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดกลยุทธ์และการดำเนินตามกลยุทธ์ของ องค์กรระดับองค์กรที่เหมาะสมต่อไป

S

จุดแข็ง (S-Strengths)

๑. กรุงเทพมหานครมีนโยบายการจัดการบริหารจัดการเมืองมหานคร โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
๒. กรุงเทพมหานคร มีบุคลากรที่มีคุณภาพในด้านของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
๓. สายงานการบังคับบัญชามีลักษณะชัดเจน สามารถสั่งการตามสายงานบังคับบัญชาได้จากหัวหน้าหน่วยงานโดยตรง
๔. การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่จัดเวลาปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ จึงสามารถดูแลบำรุงรักษายานพาหนะ ได้ตลอดเวลา
๕. ก่อนการปฏิบัติงานจะมีการประชุม แบ่งหน้าที่ ปรีกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ก่อนลงมือปฏิบัติงานทุกครั้ง

W

จุดอ่อน (W-Weaknesses)

๑. เนื่องจากเป็นหน่วยงานตามโครงสร้างใหม่จึงถูกจำกัดในด้านงบประมาณ เช่น งบประมาณด้านการจัดสรรในการสนับสนุนในการนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์มีจำนวนไม่เพียงพอต่อความจำเป็น
๒. ไม่มีงบประมาณที่จะสนับสนุนในการจัดการอบรมให้ความรู้ในตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับการใช้และบำรุงรักษายานพาหนะ

O

โอกาส (O-Opportunities)

๑. กรุงเทพมหานครส่งเสริมให้ส่วนราชการทุกภาคส่วนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
๒. ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากร รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน
๓. พัฒนาทักษะของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ให้มีความชำนาญในการดูแลบำรุงรักษา ยานพาหนะภายในหน่วยงานของตนเอง
๔. เทคโนโลยีสารสนเทศ มีบทบาทสำคัญในการสื่อสาร

T

(T-Threats)

๑. ขาดการสนับสนุนในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่จำเป็นต้องใช้
๒. เจ้าหน้าที่ที่มีหน้ารับผิดชอบยานพาหนะไม่มีความรู้ที่มีประสิทธิภาพเพียงพอต่อหน้าที่ ความรับผิดชอบของตนเอง
๓. มีภาระงานที่ต้องใช้รถยนต์เป็นระยะเวลาต่อเนื่องซึ่งอาจทำให้ไม่ได้เข้าตรวจเช็คตามระยะของการใช้งาน

๕.๒ ต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับการบำรุงรักษาที่ทำเป็นประจำ หรือการบำรุงรักษา ยานพาหนะ เมื่อครบอายุตามที่กำหนดไว้ โดยสามารถเชื่อมโยงไปสัมพันธ์กับหลัก PDCA ขั้นตอนสู่ความสำเร็จ ดังนี้

๕.๒.๑ Plan (การวางแผน) เป็นการวางแผนกำหนดวิธีขั้นตอนที่จำเป็นต้องใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการบำรุงรักษา ยานพาหนะ โดยประเมินความเป็นไปได้เพื่อให้ได้ทิศทางแนวทาง

การแก้ไข้ปัญหาให้ตรงจุดตามเป้าหมาย

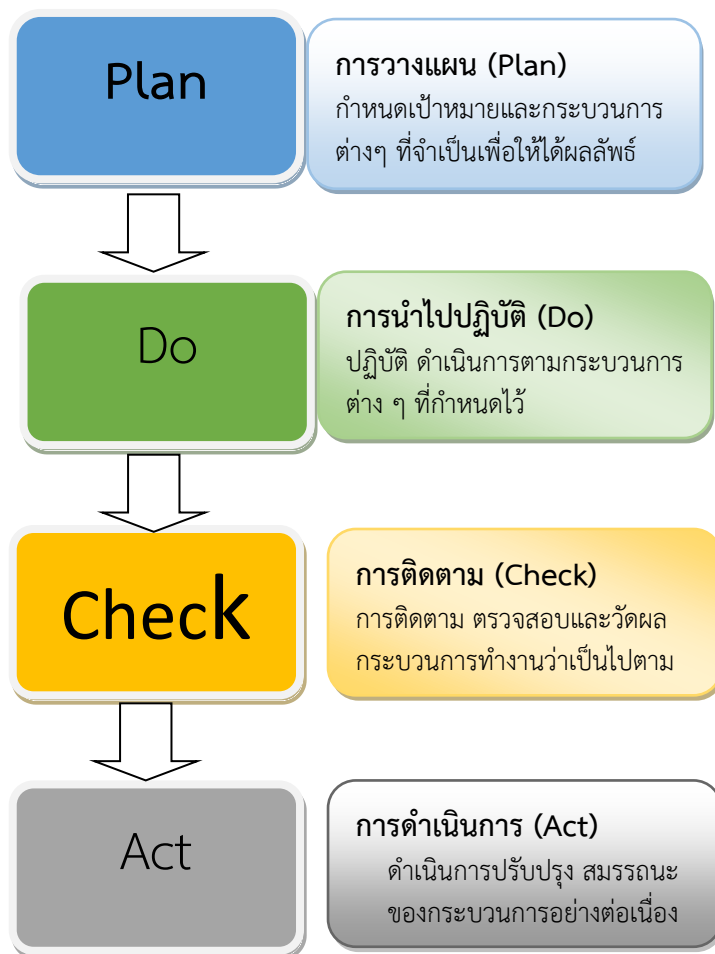
๕.๒.๑ Do (การปฏิบัติ) เป็นการลงมือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามทางเลือกที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนการวางแผน เช่น การจัดหาเครื่องมือ การจัดหาวัสดุทดแทน เพื่อการบำรุงรักษา

๕.๒.๒ Check (ขั้นตอนการตรวจสอบ) เป็นการประเมินผลที่ได้รับจากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ทราบถึงขั้นตอนในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย

๕.๒.๓ Action (ขั้นตอนการดำเนินงานให้เหมาะสม) เป็นขั้นตอนดำเนินการให้เหมาะสมพิจารณาจากผลที่ได้จากการตรวจสอบ

- ผลที่เกิดขึ้นตามแผนที่วางไว้ : นำแนวทางปฏิบัติจัดทำเป็นมาตรฐาน พร้อมทั้งหาวิธีปรับปรุงให้ดีขึ้น

- ผลที่เกิดขึ้นไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ : ควรนำข้อมูลมารวบรวมและวิเคราะห์ หาสาเหตุและหาแนวทางแก้ไขต่อไป

๖. แนวทางการดำเนินการ / ระยะเวลา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ขั้นตอนการดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ				ผู้รับผิดชอบ
	๑ เดือน	๒ เดือน	๒ เดือน	๑ เดือน	
๑. วางแผนในการไปสำรวจข้อมูลยานพาหนะของแต่ละสวนในสังกัดสำนักงานสวนสาธารณะ	↔				- ฝ่ายซ่อมบำรุง - รุ่งนภา ต้นติมาลา
๒. ดำเนินการสำรวจข้อมูลยานพาหนะที่เป็นทรัพย์สินของสำนักงานสวนสาธารณะ โดยแยกชนิด ประเภท ขนาด จำนวน		↔			- ฝ่ายซ่อมบำรุง - รุ่งนภา ต้นติมาลา
๓. ดำเนินการจัดทำข้อมูลการลงประวัติของยานพาหนะทั้งหมดที่เป็นทรัพย์สิน			↔		- ฝ่ายซ่อมบำรุง - รุ่งนภา ต้นติมาลา
๔. ประเมินความสำเร็จในการดำเนินการจัดทำคู่มือ				↔	- ฝ่ายซ่อมบำรุง - รุ่งนภา ต้นติมาลา

๗. ประโยชน์จากการศึกษา

๑. เพื่อให้ได้ทราบประวัติของยานพาหนะ
๒. เพื่อให้การดำเนินการในด้านของงบประมาณที่ได้รับเป็นไปได้อย่างถูกต้องและโปร่งใส
๓. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานทำให้ขยายขอบเขตการทำงานไปทุกหนทุกแห่ง และสามารถดำเนินการได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง
๔. เพื่อที่จะได้ตรวจสอบ ดูแล ติดตาม แก้ไขปัญหา และบำรุงรักษาอย่างถูกต้อง
๕. เพื่อยืดอายุการใช้งานของทรัพย์สินให้มากขึ้น

๘. งบประมาณ

เบิกจ่ายงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ หมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ (ค่าวัสดุ) ของสำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้ในการจัดทำคู่มือในการซ่อมบำรุงยานพาหนะและเครื่องจักรกล

การตรวจบำรุงรักษาตามระยะ

ลำดับที่	รายการ	ระยะทางหรือระยะเวลา แล้วแต่ ระยะใดถึงก่อน		หมายเหตุ
		ตรวจสอบ ทุกๆ/ กิโลเมตร	ตรวจสอบ ทุกๆ เดือน/ เดือน	
๑.	ตรวจเช็คความตึงของสายพาน	๒๐,๐๐๐	๑๒	
๒.	ตรวจเช็คท่ออย่างหม้อกรองอากาศ (ท่อไอดี)	๔๐,๐๐๐	๒๔	
๓.	ตรวจเช็คท่อน้ำมันหล่อลื่น	๒๐,๐๐๐	๑๒	
๔.	เปลี่ยนสายพานไทม์มิ่ง	๓๐๐,๐๐๐	-	
๕.	ตรวจเช็คระยะห่างวาล์ว	๒๐,๐๐๐	๑๒	
๖.	ตรวจเช็คท่ออย่างหม้อน้ำ	๔๐,๐๐๐	๒๔	
๗.	ตรวจเช็คค้ำยาหล่อเย็นในถังพัก	๒๐,๐๐๐	๑๒	
๘.	เปลี่ยนค้ำยาหล่อเย็นเครื่องยนต์	๔๐,๐๐๐	๒๔	
๙.	ตรวจเช็คทำความสะอาดไส้กรองอากาศ	๑๐,๐๐๐	๖	
๑๐.	เปลี่ยนไส้กรองอากาศ	๔๐,๐๐๐	๒๔	
๑๑.	ตรวจเช็คค้ำน้ำมันเบรก	๑๐,๐๐๐	๖	
๑๒.	เปลี่ยนถ่ายน้ำมันเบรก (ทั้งระบบ)	๔๐,๐๐๐	๒๔	
๑๓.	เปลี่ยนกรองน้ำมันเชื้อเพลิง	๒๐,๐๐๐	๑๒	
๑๔.	ตรวจเช็คสภาพแบตเตอรี่	๑๐,๐๐๐	๖	
๑๕.	ตรวจเช็คช่วงล่างและระบบรองรับ น้ำหนัก	๒๐,๐๐๐	๑๒	
๑๖.	อัตรการปีทั้งหมด (อัตรการปีทุกๆระยะ)	๒๐,๐๐๐	๑๒	
๑๗.	ตรวจเช็คความเสียหายอย่างกันฝุ่นต่างๆ	๑๐,๐๐๐	๖	
๑๘.	ตรวจเช็คระดับน้ำมันเกียร์	๑๐,๐๐๐	๖	
๑๙.	เปลี่ยนน้ำมันเกียร์	๒๐,๐๐๐	๑๒	

การตรวจบำรุงรักษาตามระยะ

ลำดับที่	รายการ	ระยะทางหรือระยะเวลา แล้วแต่ ระยะใดถึงก่อน		หมายเหตุ
		ตรวจสอบ ทุกๆ/ กิโลเมตร	ตรวจสอบ ทุกๆ เดือน/ เดือน	
๒๐.	ตรวจเช็คระบบท่อเสีย (ในส่วนของข้อต่อต่าง ๆ)	๒๐,๐๐๐	๑๒	
๒๑.	ตรวจเช็คระยะฟรีขาเบรกและคลัช	๑๐,๐๐๐	๖	
๒๒.	ตรวจเช็คระยะฟรีระยะตั้งเบรกมือ	๒๐,๐๐๐	๑๒	
๒๓.	ตรวจเช็คศูนย์ล้อ	๒๐,๐๐๐	๑๒	
๒๔.	ตรวจเช็คลูกปืนล้อหน้า - หลัง	๖๐,๐๐๐	๓๖	
๒๕.	ตรวจเช็คการรั่วของท่ออย่างและแป๊ปน้ำมันเบรก	๒๐,๐๐๐	๑๒	
๒๖.	ตรวจเช็คผ้าดิสก์เบรกและจานดิสก์หน้า	๑๐,๐๐๐	๖	
๒๗.	ตรวจเช็คผ้าเบรกหลังและจานดรัมเบรกหลัง	๑๐,๐๐๐	๖	
๒๘.	ตรวจเช็คน้ำมันเกียร์อัตโนมัติ	๑๐,๐๐๐	๖	
๒๙.	เปลี่ยนถ่ายน้ำมันเครื่อง	๕,๐๐๐	๖	
๓๐.	เปลี่ยนไส้กรองน้ำมันเครื่อง	๕,๐๐๐	๖	
๓๑.	ตรวจสอบรอบเดินเบาเครื่องยนต์	๒๐,๐๐๐	๑๒	
๓๒.	ตรวจเช็คระดับน้ำมันเฟืองท้าย	๒๐,๐๐๐	๑๒	
๓๓.	เปลี่ยนน้ำมันเฟืองท้าย	๔๐,๐๐๐	๒๔	
๓๔.	ตรวจเช็คระดับน้ำกลั่นในแบตเตอรี่	-	๑	
๓๕.	ตรวจเช็คคลมยาง	-	๒	

๑๐. ข้อเสนอแนะ

๑๐.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผู้บริหาร ให้ความสำคัญกับระบบการจัดการ ระบบการดูแลบำรุงรักษายานพาหนะภายในสำนักงานสวนสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของกรุงเทพมหานคร

๑๐.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

๑๐.๒.๑ เจ้าหน้าที่ต้องตระหนักถึงภารกิจในระบบการปฏิบัติงานให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด

๑๐.๒.๒ จัดให้มีการฝึกอบรม ชักซ้อมความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ ถึงความสำคัญของการจัดการระบบซ่อมบำรุงอย่างน้อย ปีละ ๑ ครั้ง

๑๐.๒.๓ เพื่อให้ความรู้กับผู้ปฏิบัติงานในด้านการดูแลบำรุงรักษายานพาหนะที่ถูกต้อง จะเป็นการประหยัดงบประมาณในด้านการดูแลรักษาเครื่องยนต์ได้

<https://drive.google.com/file/d/๑ETEzYR๙kcCk๘C๔SScmIVODPuFPvVB๒L๕/view?usp=sharing>